

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... .. 16.— | nyolcad oldal ... 4.—

A tíjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A Rendtartási szabályok szelleme.

A készülő Rendtartási szabályok szelleme csak szigorúan katolikus és magyar nemzeti lehet, ez oly alapelve a reformmunkának, amit még csak fölemlíteni is fölösleges. De hát akkor miért írunk mi mégis erről az alapléről? — kérdezték olvasóink.

E kérdésre adunk ezúttal feleletet.

Minden reformmunkát változtatásokat jelent. E változtatások vagy a közmegegyezés, vagy egyes arra illetékes bizottságok jól megfontolt szándékai. A teljes közmegegyezés minden részre vonatkozólag ily reformnál, mint a kath. népiskolák Rendtartási szabályzata is, elképzelhetetlen, de egyben elengedhetetlen, abban ugyanis, hogy a munkát minden legkisebb részlete szigorúan az egyház szellemének hódoljon. Ez az a világgóság, mely a reformban minden szándéknak igazságot s így tiszteletet és becsületet kölcsönöz.

Ismerjük a Rendtartási szabályzat készítőit, valamint a javaslat egyes fejezeteinek részletes áttanulmányozásával és esetleges átdolgozásával a Kath. Tanügyi Tanács által megbízott bizottságok tagjait, de ismerjük azok intencióit is, akik a Rendtartási szabályzathoz, mint javaslat-hozzászólottak és meggyőződésünkben kifolyólag teljes megnyugvással állítjuk és hirdetjük, hogy a javaslat munkásai valamennyien a legszigorúbb lelkiismerettel hódoltak és hódolnak annak az elvnek, hogy a Rendtartási szabályzat legkisebb intézkedésében is az egyház szellemének kell hogy megfeleljen.

Az a körülmény, hogy a javaslat a régítől elűtő és az idők követelményeinek megfelelő változtatásokat is javasol, csak azt igazolja, hogy a reformot előkészítő közegek belátnak a jövőbe és a javaslatban oly védőbástyát állítanak a katolikus népiskoláknak, melyen a papság és tanítósság elszántan védelmezhesse majdan hivatásszerető és egyetértő munkásságával a kath.

szellemű népnevelés érdekeit és ebben magát a katolikus iskolát.

Elfogadjuk, sőt mint szükségeset hangsúlyozzuk, hogy a katolikus népiskolát az egyház védőszárnyai alól a reform ki ne eressze, sőt az egyházi ellenőrzést intenzívebbé téve, az eddiginél talán jobban távoltartsa annak még csak lehetőségét is, hogy a katolikus iskolába az egyház- avagy a hazaellenes szellemnek egyetlen halvány sugara beférközzék.

Ismerjük a javaslat legkisebb részletét is és ezen ismeretünk alapján saját egyéniségünk értékével igazolhatjuk, hogy a javaslat a legszigorúbb lelkiismeret is megnyugtathatja aziránt, hogy az szigorúan katolikus szellemű és biztos alapjaul szolgálhat majdan a szigorúan keresztény szellemű nemzeti népnevelésnek és megerősítésére édes hazánkban a katolikus iskoláknak.

Enber Károly.

Népművelés.

Harminc év óta minduntalan fel-felhangzik a diésőtő himnusz népoktatásunk diadalmas előhaladásáról. Hivatalos statisztikai adatok igyekeznek bizonyítani lépten-nyomon ama nagyszerű sikereket és fényes eredményeket, melyeket a magyar kultúra a nemzet erkölcsi és szellemi színvonalának emelése, valamint faji öntudatának fokozása körül elért.

Igazán boldog volna a magyar, ha e rózsás állapotok nemesak papírosan, hanem valóságban is léteznének. Esmelő tekintetünket ha végig jártatjuk Magyarország mai állapotán és tapasztalatainkat egybevetjük a tanításügyi kormányzat által évről-évre kiadott jelentésekben foglaltakkal, valóban nem tudjuk, hogy az óriási eltérést szándékos szemfényvesztésnek, az eddig uralmon lévő álliberálizmus képmutatásának bélyegezzük-e, vagy egy rövidlátó kulturpolitika optikai csalódásának? Akármelyik legyen az ok, a szomorú valóság az marad, hogy a magyar

népnevelésügy epen a legsarkalatosabb részeken több kudarcot, mint diadalt ért el.

A *Budapesti Hírlap* — mint a közügy egyik független organuma — *Wlassics* klasszikus könyvtárbeszédét méltatván, rideg őszinteséggel, sok keseru igazságot állapít meg. Sajnos, mindenben igazsá van. Tény az, hogy népoktatásunk, fent és alant, leginkább a látszatra dolgozott, igazi *Potemkin-népoktatás*. A gyermekeknek nagyrésze nem jár iskolába; akik járnak, nem részösülhetnek a kellő oktatásban. Miért nem? Mert népoktatási törvényünk hiányos, végrehajtása pedig még hiányosabb. A törvény szerint a mindennapi iskola hat évig tart, a valóságban pedig négy osztályú; a három évfolyamú ismétlő-iskola a legtöbb helyen csak papíron van meg. Ennek eredménye, hogy az iskola csak írni, olvasni, számolni tanítja meg a gyermeket; az ifjú lelkehez nem fér, eszet nem világosítja meg, értelmet nem fejleszt. Itt van forrása annak az óriás különbségnek, eredete annak a nagy szakadásnak, mely művelt osztályunk és népünk között tátong.

Három évtized tanításügyi munkájának vég-eredményeül ekkora deficitet fölmutatni: egyetlen nagy jövőt remélő nemzetnek sem szabad. Nekünk, sokszoros küzdelmeink miatt kulturailag amúgy is elmaradt magyaroknak, majdnem helyrehozhatatlan mulasztás ez. Szerencsénkre, új korszak derült hazánkra, melynek békés áldásait remélhetőleg a népnevelés is a kellő mértékben élvezheti.

Azonban, ha egészen őszinték akarunk lenni, be kell ismernünk, hogy nemcsak a fensőbbség részéről történt mulasztás, hanem általában a tanítóóság sem teljesítette úgy és oly mértékben a tőle megkívánt feladatokat, ahogy nemzetünk java eléje szabta. Amit jogos panasszal eimondhatunk a magyar népnevelésügyről általánosságban, ép oly igazsággal hangoztathatjuk a katolikus nevelésügyre vonatkozólag. Évtizedek munkája után minő eredményt látunk? Katolikus népünk, bár számra növekedett, vallásos öntudatban, a katolikus törekvések iránt való érzékben rendkívül meggyengült. A katolikus nép szervezőtlenségében szertehull, mint az oldott kéve, könnyű zsákmányt adva a nemzetközi szocializmus rablólovagjainak. Nemcsak ősei hitét, hanem hazáját is elhagyja, százezrével vándorolva ki az ezeröven át honszeretetéről világhíres fajmagyar. S mit szólunk a nemrég mult napok undok jelenségeiről? Mikor a törvénytelen magyar kormányzat szolgálatára szégyenletes sokaságban tódult, kapaszkodott a hízog, szolgálatkész magyar sópredék? s mikor az örökké dicső nemzeti küzdelem idején megdöbbenően érzéketlen maradt a Hunyadi és Rákóczi nemzete?

Ilyen állapotokat teremtett az elmúlt korszak, melyről szeretjük hinni, hogy sohasem tér vissza. Nagyhangú, üres frázisok fent, kedvetlen, meddő, életre nem való munkálkodás alant, ez a helyzet őszinte képe.

E lesújtó dolgok szemléleténél üdítő, ifjú erővel hat reánk az a tudat, hogy Magyarország népnevelése és különösen hazánk katolikus népének sorsa örvendetes ujjaszületés előtt áll. Az eddigi kudarc meggyőzte az intézőket arról, hogy a népnevelés nem a helyes úton haladt. Az elmélet tétéleit sorra meghazudtolta az élet valósága. *Az új pedagógia messzebb lát a régi arasznyi körénél.*

A kath. népnevelésügy intézői kellő időben fölismerték az új korszak új szükségleteit, minek fényes bizonyosságai azok a kath. tanítóóság elé megvitatásra kitűzött tétélek, melyeket az *Országos Kath. Tanügyi Tanács* ezévi gyűlésén megjelölt s melyek a katolicizmus és a magyarság szempontjából egyaránt életbevágóak: a kivándorlás megszüntetésére, a keresztény szociális tevékenységre, az ifjusági egyesületek, népkönyvtárak, népszövetség nevelő feladataira, a nemzeti öntudat és fajszeretet fejlesztésére és ápolására híván föl a figyelmet. Bár teljes ismeretében vagyunk annak, hogy a kath. tanítóóság egyeteme megérti és bírja teljesíteni az új idők új igényeit, mégis különös érzéssel szemléljük a vidéki tanítóköri gyűléseinek tárgysorozatát, ahol sok mindenféléről tárgyalnak, de a központ nagy tétéleiről — csak elvétve. Nem következtetünk ebből, csak följegyezzük a látszólagos tényt. Meg vagyunk győződve a III. kath. tanügyi kongresszusnak imponáló lefolyásáról és nagyjelentőségű eredményességéről.

A katolikus reneszánsz első föltétele a kath. néptanítóóság céltudatos munkálkodása. Ennek fölismerése vezette a Szent-István-Társulatot, ezt az elsőrendű kath. kulturintézményt, midőn csekélységemben egy kapcsolót teremtettem önmaga és a kath. tanítóóság — e hatásában semmi más testülethez nem hasonlítható, hatalmas gárda — között, nagy célok elérése érdekében. Valóban, a kath. néptanítók tevékenysége fogja eldönteni Magyarországon a kath. nemzet sorsát.

Népműveltség nélkül nincs sem népszabadság, sem népgazdagság. Az ezirányú törekvésben nemhogy nélkülözhetetlen, sőt legfontosabb tényező a népnevelő, aki mesteri kezei közé kapja a növekedő esemetét, hogy abból az élet viharai-ban is diadalmasan megálló törzset neveljen. És ez a lényeges, ez az új föladat! Nem győzzük eléggé hangoztatni, eléggé ismételni: *a kath. tanító ne zárkózzék az iskola szük falai közé, hanem legyen népének a lét küzdelmeiben is tanítója és vezére!* Csakis így lehet valóban néptanító.

Ha ezt fölismeri és eszerint cselekszik a kath. tanítóóság, akkor nyert ügyünk van, akkor kath. és nemzeti céljaink elérése kétségen kívül való. A *«Budapesti Hírlap»* említett vezércikke is a nép nevelésének illetén kiterjesztését sürgeti: *«A vezéreszme az, hogy végre-valahára komolyan kell venni a nép nevelésének ügyét».* És erre legalkalmasabbnak találja azt a módszert, mely a gyermeket nemcsak az ábécére, hanem a könyv szeretére is megtanítja és pazarul, hatalmas

áradatban ellátja jó könyvekkel, elsőfokon az iskolai, azután a népkönyvtár keretében.

Kath. magyar ügyünk egyik dísz és erőssége: *Giesswein* Sándor dr. a Szent-István-Társulat iménti közgyűlésén oly eszmét propagált, mely valóban alkalmas a népnevelés, a népművelés nagy célját megvalósítani: és ez a kath. népies iratok nagyarányú terjesztése. A népművelés nagy jelentőségét méltányoló kath. tanítók figyelmébe ajánljuk ez eszközt, mely egyrészt semmi különös gondot nem igényel, másrészt anyagi haszonnal is jár; bizonyára minden helységben akad vállalkozó, aki a Társulat népies és vallásos kiadványait bizományba veszi.

A népnek jó olvasmányokkal való bőséges ellátása, iskolai, ifjúsági és népkönyvtárak föllátása: társadalom-tudósaink közül ennél hathatóbb eszköz még senki sem ajánlott. Tudatlan nép könnyű préda, míg a szellemileg erős képes az anyagi megerősödére is. Azért jelszavunk legyen: «Neveljük a magyar népet, tegyük tanulttá és tanultan szabadddá».

Budapest.

Wohlmuth Ernő.

A katolikus tanítók hazaszeretetről.*

A gondviselő Isten kegyelméből itt a tavasz, színpompájának egész teljességében ragyog ismét a Mindenható kezeinek remeke: a nagy természet! Eleterőtől duzzad, örömet hirdet a szabad ég alatt minden. A fák virágdíszben állanak; a rétek és mezők himes szőnyegek a színek ezer változatával gyönyörködteik szemeinket; s míg a patakok vígan eseregdedve sietnek tova virányos partjaik között, fenn a magasban pacsirtadal zengi Isten dicsőségét, az erdők és berkek sűrűjéből pedig kakukkszó, vagy a csalogány bájos éneke hangzik örvendezve felénk. Mint egy nagy író mondja: «Minden ág külön színben díszlik, az esti fuvalom érintése alatt minden levél külön gyönyörében remeg; kertjeinkben reggel ezernyi virágok hajolnak meg harmattelt kelyheikkel, mintha a föld anyakebléhez borulva, ki akarnák sírni gyönyörüket; a sötét lombnak rejtekeit és a magas ég kék boltozatát milliónyi teremtmények hangozzák át; mindenünnen örömjaj áradozik felénk.» (Eötvös.)

De ha örömteljes évszak a kikelet mindenkor, mert a természet újraébredésével jár s az enyészet zordon tele után az élet feltámadását hirdeti nekünk: úgy százsorosan kedves és feledhetetlen emlékű lesz előttünk az Úr 1906-ik esztendejének tavasza. Ó igen! Mert ez a kikelet nemesak termékenyítő meleget, nemesak enyheszellt s színpompával ekes virágokat hozott nekünk, hanem meghozta nemzeti életünk újra-

* Elnöki megnyitó-beszéd, elmondotta Zombory Béla, szízhalmi alesperes, a tiszáninneni római kath. tanítókör poroszói gyűlésén 1906. évi május hó 15-én.

ébredését, sokat szenvedett szegény hazánk szabadságának feltámadását is.

Csoda-e, ha ez örvendetes esemény hatása alatt tavasz, az öröm tavasza virult ki a már-már csüggedő magyar szivekben? Csoda-e, ha a szent lelkesedés ujjongásaitól visszhangzik a hármás bére s fenkölt hazafias érzelmek árját hümpölygeti a négy folyó? És ez helyesen van így! Mert csak az olyan nép, olyan ország érdemli meg a nemzeti függetlenség és szabadság áldásait, mely azok biztosításáért fáradni, tünni, áldozni és lelkesedni is tud.

Ez ünnepi hangulatba, a hazafias lelkesedés örömjajába, mint a madarak kedves éneke a mennydörgés morájába, vegyüljön bele a mi gyöngye szózatunk is! Hiszen mi is magyarok vagyunk; büszkén hirdetjük, hogy ereinkben dicső őseink vére eseregded. Igen, ringott bár bölesőnk az Alföld délibábos rónáin, vagy a Mátra és Bükk sziklás bérczeinek tövében, a szöke Tisza partján, vagy a hegyekkel koszorúzott Erdély kies vidékein, egyéb szent kötelekeken kívül, a hazaszeretet kapcsa is összefűzi sziveinket. A nemzet nyelve a mi nyelvünk, melyre édesanyánk szeretetteljes ajkai tanítottak meg bennünket; s az a föld, a melyet lábaink tapodnak, kimondhatatlanul szent és drága nekünk, mert őseink csontjainak nyújt nyugvóhelyet s egykor a mi porainkat is takarni fogja. Hogyne szeretnők tehát hazánkat?

(Vége következik.)

A III. egyetemes katolikus tanügyi kongresszus.

A «keszthely-szentgróti» róm. kath. tanítói körnek 1906. máj. 15-én Szentgróton tartott gyűlésében Vendler Viktor udvarnokai tanító «A népközlési nevelés feladata a kicindorlás megszüntetésére» című tétel fölött étekezett; Pozsgár Gyula végedi tanító pedig «A kath. tanító a keresztény szociális törekvés terén» című tételt fejtegette, melynek alapján kimondotta a gyűlés:

1. A szociáldemokratákkal és azoknak veszedelmet rejtő tanaival a kath. tanító nem azonosíthatja magát.
2. Hogy a tanítók érdemleges részt vehessenek a szociális munkában, a tanítóképzőkben szociális tanszék föllállítását, a már működésben levő tanítók részére pedig szociális kurzusok tartását elengedhetlenül szükségesnek tartja.
3. A kör minden tagja lelkesült örömmel és munkakedvvel sorakozik a ker. szocializmus zászlója alá.
4. Kell, hogy hazafiúi szent kötelességének ismerje minden kath. tanító a ker. szociálista lapok és röpiratok terjesztését.
5. Kell, hogy minden befolyását felhasználja a kath. tanító, hogy a nemzetközi szociális lapok és röpiratok községében tért ne foglalhassanak.
6. Minden iskolában szigorúan vallás-erkölesös és hazafias irányban történjék a nevelés-oktatás.
7. A tanító ne csak az iskolában, hanem annak falain kívül is érvényesítse a nevelés magasatos munkáját, melynek célja legyen a nép szellemi és anyagi megerősítése.

A III. kath. tanügyi kongresszusra képviselőül megválasztottak: Nyers Imre zalaszántói és Pozsgár Gyula végedi kántortanító, a fenti javaslatok előadója, kiknek részére utiköltségül, hogy a kör pénztára minél kevésbbé

vétessék igénybe, a körnek osztatlanul szeretve tisztelt egyh. elnöke, idő *Takács József* paksdi esperes-plébános, ker. tanfelügyelő úr, 100—100 koronát kegyeskedett adományozni. Áldja meg érte a jó Isten!

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A «*Székesfehérvár egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítóinak egyesülete*» az 1906. év június hó 28-án Székesfehérvárott, a belvárosi kath. kör Szent-István termében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tag urak és a tanügy barátai tisztelettel meghívottnak. Az elnökség. A tárgysorozat főbb pontjai: 9 órákor szentmise a székes-egyházban. 1²₁₀ órákor tisztelgés a megyés püspök ömeltóságánál. A kidolgozásra ajánlott nevelés-tanítási tetelek fölötti határozás. Jelentés az egyesület két rendbeli vagyonáról. Bíráló-bizottság jelentése a pályamunkákról. Az első díjjal jutalmazott dolgozat fölolvasása. *Kéréslek Elek* úr «A szocializmus a jövő» címen szabad előadást tart.

Meghívó. A *kisvárdai esperes ker. tanítói-kör* évi rendes gyűlését folyó hó 19-én Kisvárdán, a kath. ifjúsági egyesületben fogja megtartani. A tanácskozás főbb pontjai. Gyakorlati tanítás: Egy olvasmány tárgyi kezelése a 1. osztályban; előadó *Bacsány István*. A felső-patai tanítói-kör átirata a felekezeti tanítók fizetésének rendezése tárgyában. Az Egerben tartandó egyhm. képviselői tanítói gyűlésre kiküldendő két tag megválasztása. *Kelt Fényes-Litkén, 1906. június 6-án. Tersztjárnásky Dezso*, esperes, köri elnök.

Meghívó. A «*Mohács-vidéki róm. kath. Tanítógyűlés*» az *augusztusban tartandó III. kátholikus tanügyi kongresszusra való tekintettel* f. évi június hó 25-én d. e. 9 órákor Némethőlyban az Ifjúsági egylet nagytermében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre úgy az egylet tagjai, valamint a tanügybarátok tisztelettel meghívottnak. A tárgysorozat főbb pontjai: A kátholikus tanító a keresztény szocialis tevékenység terén. Előadó: *Mauthner Ferenc* kishányádi tanító. A tanítók képesítése, fizetése és nyugdíj ügye. Előadó: *Székely Márton* egyleti elnök. A III. kath. tanügyi kongresszusra kiküldendő képviselő megválasztása. Fölkérem a t. tagtársakat, hogy a gyűlésre — a tárgysorozat rendkívüli fontosságára való tekintettel — minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék. Gyűlés előtt 1²₉ órákor szentmise lesz. Némethőly, 1906. évi június hó 7-én. Hazafiúi tisztelettel *Székely Márton*, egyleti elnök.

Meghívó. A *Zalaegerszegi róm. kath. esperesi tanítói kör* tavaszi gyűlését jun. hó 19-én d. e. 9 órákor tartja *Zalaegerszeg*en a kath. legényegylet helyiségében (Kümei hávéház 1. em.), melyre a tagokat és a tanügy t. barátait is ezennel tisztelettel meghívom. Söjtör, 1906. jun. hó 12-én. *Kilár Károly* s. k. körelnök.

Ertesítés. Az «Egri főegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület» tisztáninneri köre máj. hó 15-én tartotta rendes évi gyűlését Poroszlón. A kör tagjain kívül részt vettek a gyűlésen mint vendégek az egyházkerületi lelkészek majdnem teljes számban, továbbá a poroszlói ev. ref. tanítótestület és Poroszló előjárósága. Gyűlést megelőzőleg a kör és vendégei «*Veni Sanctés*»-n és szentmisén vettek részt, amelyen a poroszlói dalkör és az iskolás gyermekekből alakult alkalmi énekkar adott elő igen szép készült-ségről tanuskodó eredménnyel egyházi énekeket. A Szentlelekisten segítségül hívása után a róm. kath. iskola egyik szépen földszített termében *Zombory Béla* szíhalmi al-esperes, tanítóköri elnök magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A legutolsó gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után *Gáspár István* p-dinnyesháti tanító tartott fölolvasást a *szocializmusról*. A szocializmus rövid ismertetése után áttért a kerületet közelebről érdeklő alföldi vagy agrárszocializmus tárgyalására. A szocializmus hirtelen terfoglalásának okait a széles körű izgatáson és népünk szegénységén kívül főleg gazdasági visszamaradottságunkban, a gazdasági bajok szülte elégtelenségben és az egyoldalú gazdálkodási rendszerben látja.

Gazdasági visszamaradottságunk föltüntetésére összehasonlítva a németországi okszerűbb és az alföldi gazdálkodási rendszert és számokkal is bizonyítja az intenzivebb gazdálkodási rendszer nagy fölönyét a mai alföldi gazdálkodási rendszer fölött. A gazdasági bajok megszüntetésére nagy gazdasági reformokra volna szükség, minők pl. öntözésatornák építése, a földéhség lecsillapítására helyes parcellázás, telepítés: olcsó gazdasági hitel; a mezőgazdasági munkások elégedetlenségének megszüntetésére az 1898. évi II. t.-c. hiányainak pótlása: a ki- és bevándorlás rendezése, népünk helyes szocialis nevelése stb. Majd behatóan fejtegette azon kérdést: mily feladat vár a tanítóra a szocializmus elleni küzdelemben. A szocialis kérdéseket már az elemi iskola V—VI. osztályában is, de az ismétlőiskolában mindenestre ismertetni kellene, mintegy itt kell leraknia a tanítónak a szocialis nevelés alapjait, hogy az építést tovább fejleszthesse az ifjúsági egyesületekben és betetözhesse az olvasó és gazdakörökben. Végül a gazdasági ismétlőiskolák hiányairól szólott, amelyek pedig elsősorban volnának hivatva arra, hogy népünket a nagyobb hasznot hajtó intenzivebb gazdálkodás előnyével megismertethessék és őt annak meg is nyerhessék. Az indítványok során elfogadta a közgyűlés *Bertha Kálmán* poroszlói tanítónak a «Tanítók Országos Szövetsége»-nek létesítése érdekében benyújtott indítványát, mely szerint a körgyűlés az egyházmegyei tanítóegyesületet pártolásra és az ügy tárgyalására hívja föl. Majd *Gáspár István* az Egerben létesítendő Tanítók Háza érdekében terjesztette elő indítványát, mely szerint egyesületi alapon kell törekednünk célunk megvalósítására, miértis «szükségesnek látja a körgyűlés az «Egri-egyházmegyei Tanítók Háza Egyesületé»-nek megalakítását». A körgyűlés határozatának az intézőbizottsághoz való előterjesztésével *Bígós Ferenc* füzesabonyi k-tanító, mint a bizottság egyik tagja bízott meg. Azután a bírálóbizottság jelentése. Az 1. számú dolgozat nem sikerült; a 2. számú «Turul» jellegű pályamunka a bírálóbizottság egyhangú véleménye alapján elnyerte az 5 drb 10 koronás jutalombírt. A pályamű szerzője *Nádasz Lujza* füzesabonyi tanító. A könyvtárbizottság jelentésének tudomásul vétele után tisztviselőit választotta meg a körgyűlés. Alelnökké *Jóscay Gábor* poroszlói, jegyzővé *Gáspár István* p-dinnyesháti, könyvtárossá *Mikalka József* besenyőteleki és pénztárossá *Révész Kálmán* füzesabonyi tanítók választattak meg; az egri képviselői közgyűlésre *Mikalka József* és *Gáspár István* küldetett ki. A jövő évre kitűzött pályatételek jutalmazására újból az elnök ajánlott föl 5—5 drb 10 koronás aranyat. Az elnöknek a népnevelés magasztos munkájában buzgalomra és kitartásra lelkesítő záró szavaival a gyűlés véget ért, a jelen voltak pedig lelkes éljenzésben tolmácsolták ragaszkodásukat és nagyrabecsülésüket a tanítói körnek közlístizletben álló elnöke iránt.

Tanítógyűlés. A nagybányai római kátholikus esperesi kerület tanítói május 29-én Felsőbányán tartották első alakuló köri gyűlésüket. A gyűlés 1²₈ órákor ünnepélyes szentmisével kezdődött, melyet *Pály Ede* esperes elnök úr mondott. Mise után a római kátholikus fiúiskolában mintatanítást tartottak; az I. oszt. a beszédért-gyakorlatokból *Dimand Károly* úr; a II. oszt. a számtanból *Vagányi Kálmán* úr; a III—IV. oszt. a nyelvtanból *Jékli Károly* úr és az V—VI. oszt. a földrajzból *Magyar László* úr. A tanulságos tanításokról a jelen voltak általános elismeréssel nyilatkoztak. Tanítások után *Lachmann Ferenc* láposbányai tanító úr olvasta föl tartalomban gazdag értekezését a következő címmel: «*Milyen nevelő hatása van a játéknak a népiskolában*». Ezek után tanácskozássra gyűltünk össze, hol indítványok s egyéb iskolai dolgok kerültek napirendre, melyek letárgyalása után a tanítói kör egy igen szép s nemes költésséget teljesített, mikor az 56 évig működött s a helybeli temetőben nyugvó *Abrahám Ferenc* sirjához kivonult s a virággal földszített sírnál lerotta a kegyelet adóját! Elnök indítványára *Pemp Antal* prelátus, püspöki helynök urat táviratilag üdvözölte az egyesület megalakulása alkalmából.

Kérelem. Tavaszgyűlésünk határozatából kifolyólag felkérem az összes kath. tanítóegyesületeket, hogy legközelebbi gyűlésük alkalmával kérjék a képviselőháztól a tanítók fizetés- és nyugdíjigényének rendezését. Endréd, 1906. június 3. *Szabó János*, a széplaki esperes-kerület tanítóegyesületének jegyzője.

IRODALOM.

Irodalmi jelentés. Alulírott szíves tudomásul adom a tanító- és tanítónőképző hittanárainak, a hitoktatással foglalkozó lelkész és tanító uraknak, hogy a jövő 1906—7. tanévre egy új «Kath. Hitoktatás» kiadását határoztam el. Művem a nagymélt. Püspöki Kar által 1904. okt. 19-én kibocsátott «Tanításterv és Utasítások»-nak megfelelően készül s az Esztergom-főgyűlésmegyei hatóság engedélyezésével fog megjelenni. Szedését már megkezdte Buzárovits Gusztáv jónévű cég s ez biztosítékot nyújt annak díszes kiállításáról. A mű három főrésze tagozódik: a hitoktatás történetén alapul s az elméleti és gyakorlati részekben felöleli mindazon kérdéseket, amelyekre nézve a hitoktatás körében eligazodni kívánunk. Bővebb tájékoztatásul szolgáljon annak tartalomjegyzéke: Előszó. A hitoktatás története. I. Korszak. Jézus Krisztus fellépésétől N. Konstantin felszabadító rendeletéig. (30-tól 313-ig.) II. Korszak. N. Konstantin felszabadító rendeletétől a protestantizmus kezdetéig. (313-tól 1517-ig.) III. Korszak. A protestantizmus kezdetétől a francia forradalomig. (1517-től 1789-ig.) IV. Korszak. A francia forradalomtól napjainkig. (1789-től a jelenig.) Elméleti hitoktatás. Első rész. I. Fejezet. A hitoktatás helye és ideje. II. Fejezet. A hitoktatás vezetői. III. Fejezet. A gyermekek testi és lelki tanulmányozása. IV. Fejezet. A gyermeki lélek vezetése. V. Fejezet. Az iskolai fegyelmzéséről. VI. Fejezet. A hitoktatás anyaga. Második rész. A hitoktatás segédeszközei. I. Fejezet. A hitoktató által nyújtandó segédeszközök. II. Fejezet. A növendékek által megszerzendő segédeszközök. III. Fejezet. A hitoktató saját segédeszközei. Harmadik rész. A hitoktatás módszere. Gyakorlati hitoktatás. Negyedik rész. I. Fejezet. Az iskolaátogatás idején végzendő vallásgyakorlatok. II. Fejezet. A szentségek fölvetelére vonatkozó utasítások. III. Fejezet. A keresztyen életre való utasítások. Ötödik rész. A népiskolán kívül való hitoktatások. Végül bátorkodom megjegyezni, hogy megírásuk előtt a legszélesebb körben tanulmányoztam mindazon műveket, melyek hitoktatási és neveléstani kérdésekkel foglalkoznak s magam is már évek óta nem c-upán hittani, hanem reáltárgyak tanításával is foglalkozom. Anélkül, hogy a köteles szerénység ellen vétnei akarnék, határozottan kijelenthetem, hogy sok új gondolatot tartalmaz, abban pedig egyedül áll, hogy a hitoktatás körében fölmerülő eszközök és tárgyak szemléltetésére és csendes foglalkozásként való lerajzolására 25 drb rajzlapot is közölni fog, melynek célszerűségét az esztergomi tanítóképzővel kapcsolatos gyakorlóiskolában már be is igazoltam. A mű árát ez időszert határozottan még meg nem jelölhetem, annyit azonban előre ígérhetek, hogy a legjutányosabban fogom adni. Arra kérem tehát a mélyen tisztelt címet, hogy a jövő tanévre való bevezetéséről már most biztosítani s a remélhető megrendelendő példányszámokról egy levelezn tájékoztatni sziveskedjék, hogy tudjam: hány példányban szükséges kinyomtatni. Esztergom, 1906. május 21. Minden tisztelettel vagyok: *Siposs Antal Félix*, tanítóképző hitoktató, az érs. nőnevelő hitoktatója.

VEGYESEK.

Miniszter köszönete. A rozsnyóegyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület jászótnai köré tavasz üléséből üdvözlő iratot intézett Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A kath. tanítók figyelmét a miniszter jólesően fogadta és következő levelet intézte Tóth Géza elnökhöz: «A rozsnyóegyházmegyei róm.

kath. tanító-egyesület jászótnai körének hazafias üdvözlését melegen köszönöm és szívből viszonzom.

Vizsgai jutalomkönyvek. Az iskolai hatóságok, valamint a szülők is gyakorolják azt a dicséretes szokást, hogy a jóviseletű és szorgalmas tanulókat alkalmas olvasnivalókkal jutalmazzák. A könyv az arra érdemes tanulóknak mindenkor a legbecsesebb jutalom. Ily könyvekben bő választékot nyújt a Szent-István-Társulat jegyzéke, melynek ezen részét lapunk hirdetései között találják olvasóink. A megrendelések a *Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez* intézendők Budapest. IV., Kecske-méti utca 2. szám.

Tízéves találkozó. Szeretettel kérem társaimat, kik a győri kir. kath. tanítóképzőben az 1896. év június havában képesítést nyertek, hogy «megegyezésünk» értelmében július hó 2-án hétfőn reggel 8 órakor a tanítóképzőben megjelenni sziveskedjenek. Szent-János, Győr m., u. p. Gönyü. *Fiabrich Ödön* uradalmi tanító.

Pályázat tanfolyamhallgatói állásra. A gyógy-pedagógiai tanítóképző tanfolyamon az 1906/7. tanév elején 10 tanfolyamhallgatói állásra ezennel pályázat hirdetetik. Pályázhatnak 30 ik életévüket még be nem töltött oly nőtlen egyének, kik elemi iskolai, vagy ennél magasabb pedagógiai képzettséget igazoló oklevéllel bírnak. Elsősorban részesülnek, akik a tanítás terén gyakorlatilag már működtek s a német és más idegen nyelven jártasak. Az egy évig tartó elméleti és egy évi gyakorlati tanfolyam a siketnémák, vakok, szellemileg fogyatékosok, dadogók és más beszédhibákban szenvedők tanítás és nevelés módjában nyújt képzést. Javadalmazás: 480 kor. évi ösztöndíj és teljes ellátás a vakok, illetve szellemi fogyatékosok állami intézeteiben. A szakvizsgálat sikeres kiállása esetén a jelöltek valamely hazai gyógy-pedagógiai intézethez való kinevezetésre előjogot és a IX-ik fizetési osztályba való föllépésre is kilátást nyernek. Budapestben lakó tanítók, mint önköltségesek is részt vehetnek a tanfolyamon s a második évben ugyanazon előnyöket nyerhetik el, mint az ösztöndíjasok. Az elő-képzettséget és az eddigi gyakorlati működést igazoló s esetleg még más okmányokkal is szabályszerűen felszerelt kérvények, a vallás- és közokt. m. kir. Miniszteriumhoz címezve, legkésőbb f. évi június hó 30-ik a pályázók által személyesen nyújtandók be az alulírt igazgatóságnál. A tanfolyamot illetőleg a vallás- a közokt. m. kir. Miniszterium 1904. évi 44770. számú rendeletével jóváhagyott szabályzat irányadó. Budapest, I. ker., Alkotás-utca 53. sz.) 1906. *Berkes János* s. k. igazgató, szakt. előadó.

Siketnémák fölvétele. A siketnémák hevesvármegyei intézetébe a jövő iskolai évre több 7—12 éves siketnéma gyermeket vesznek föl. A felsőbb osztályokba oly gyermekeket is fölvesznek, akik már beszélni tudtak, de később megsiketültek és a beszédet ennek következtében részben elfelejtették. A fölvetel iránt való kérvényeket legkésőbb június hó végéig a «Siketnémák intézete felügyelő-bizottságához Egerbe» kell küldeni. Bővebb fölvilágosítást az intézet igazgatósága nyújt.

A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesülete ez évi közgyűlését f. évi június hó 16-án d. u. 6 órakor a saját árvaházában (I. Alkotás-u. 44.) tartotta meg, melyen az egyesület tagjai és a tanító-árvák sorsa iránt érdeklődők nagy számban vettek részt.

Adományok az Esztergomban felállítandó magyar kath. tanítók országos árvaházára. (Folytatás.) Egri főkáptalan 1000—, Kereskedelmi és Iparbank Esztergom 500—, irgalmas nővérek gyűjtése Komárom 136-30, Győri székeskáptalan 100—, Rozsnyói székeskáptalan 100—, Duschek Alajos Érsekújvár 100—, Alt Cassiana főnöknő gyűjtése Szent-Endre 80—, szent Domonkosról nevezett nővérek Szombathely 51-50, Szurbics Jenő kanonok Székesfehérvár 50—, Vida János lelkész gyűjtése Nyitraegerszeg 44-82, magyar államvasutak tisztikara Zágráb 40-38, Késmárk város 40—, Tóth Márk lelkész Koltba 35—, Glöckel Ignác esperes Deresika 34—, Sziklai Vilmos gyűjtése Nagyölvéd tanító 31-26, Ludwig Gusztáv szentszéki ülnök gyűjtése Misérd 27—, Fellner Ferenc esperes gyűjtése Győr-Vámos 25-50, Földváry Imre kereskedő Budapest 25.—, Hollósy Rupert

igazgató gyűjtése Esztergom 25—, Grosz Hugó gyűjtése Komjáth 25—, a nagyszécsényi kereskedő és iparos ifjak önképzőkora a tanítói árvaház javára rendezett ünnepségük jövedelme gyanánt 25—, Marsó Géza kanonok Rozsnyó 20—, dr. Ott Adám lovag esperes Budapest 20—, Törökszentmiklós város 20—, Perjámos közseg 20—, Eger városa 20—, Hajdú Ágoston kántortanítói gyűjtése Koltha 19-46, dr. Szucsics Sándor lelkész gyűjtése Csávoly 16-90, Jerger Konrad lelkész gyűjtése Derye 16-50, róm. kath. plébánia Sárszentmiklós 16—, Legeza Mihály tanító gyűjtése Jászberény 15-4, Petrik Ferenc lelkész gyűjtése Hosszúfalu 14—, Bereghy Endre lelkész gyűjtése Bellus 14—, elemi népiskola Tanítótestület Budapest Váci-út 21. 14—, Dobsa Mihály esperes gyűjtése Morvaszentjános 13—, Faller Alajos lelkész Veperd 12-4, Bekeli István tanító gyűjtése Koltha 12-2, Fejér Gyula apátplébános Zombor 12—, Turjai János kanonok Ungvár 10—, Cegléd városa 10—, Novák Pál p. prael. Pozsony 10—, Szarvas városa 10—, Ujarad-és Vidéki népbank 10—, dr. Stöhr Szilárd konviktusi kormányzó Kassa 10—, takarékpénztár Pápa 10—, irgalmas rend zárdája Pápa 10—, Lehoczky József Vágmedence 10—, Havranek Jánosné gyűjtése Szekesfehérvár 8—, Kullanesics Illés lelkész gyűjtése Dusnok 7-60, Pápay Endre gyűjtése Pruzsina 7—, Schwerer Ferenc lelkész gyűjtése Vaskút 7—, róm. kath. Plébánia hivatal Németh-próna 6-86, Pártos Zsigmond esperes gyűjtése Mőzs 6-70, Kovács Ferenc lelkész gyűjtése Hercegfalva 6—, dr. Pompery Aurél segédlelkész Budapest 5—, dr. Friedrich Vilmos kir. tan. egyetemi tanár Budapest 5—, Chmela József esperes Vágmedence 5—, Jedinák Tivadar esp. Drahóc 5—, báró Wallensögl Lipót Bori 5—, Jankola József lelkész u. o. 5—, Hitelszövetkezet u. o. 5—, Piovárosi Károly kántortanító u. o. 5—, Thomza Kálmán gyűjtése Böleske 4-72, Witt Ignác lelkész Foktó 4-40, Leranth Antal esperes Ósi 4—, Buzna Sándor lelkész Püsztagygyerád 4—, róm. kath. plébánia hivatal Csengőd 4—, Jekkel József esperes Püski 4—, dr. Pullmann János esperes-plébános Csápor 4—, Drexler Ignác plébános Berénos 4—, Sauveresin Antal plébános Üregle 4—, dr. Bartossik Antal Moconok 4—, Pongrácz József segédlelkész Budapest 4—, róm. kath. plébánia hivatal Kiskörös 3-40, angolkissasszonyok intézete Eperjes 3—, f. évi május hó 20-ig befolyt összesen 12144 korona 70 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

B. F. és K. K. Közzétettük. — W. E. Jonni fog. Köszönet. — T. G. Levélben feleltünk. Az értesítést köszönjük, felhasználtuk. — G. Gy. A kath. tanítók fizetésügyével, valamint a kántortanítók nyugdíjszerűelmeivel és azoknak orvoslására szükséges teendőkkel az Országos Kath. Tanügyi Tanács időről-időre foglalkozott: de foglalkozni fog mindaddig, míg a kath. tanítóság méltányos igényei teljesítést nem nyernek. Az mindenesetre erősíti a Tanács kifejtett tevékenységét, ha a hazai érdekelt tanító-egyesületek is felszínre tartják e kérdéseket, de szükséges, hogy az egységes eljárást a Tanács vezetésének és irányításának elismerésével támogassák. A Felhívást kaptuk s foglalkozni fogunk azzal. — D. J. Az országos kath. tanítói segélyalap tagjai tagsági könyvecskét kapnak, behatározásokat abban igazolja az iskolaszék elnöke. A folyamodványhoz a tagsági könyvecske esatolandó. A pályázatot még nem küldte szét az elnökség. Lapunk is közölni fogja. A feltételeket abból megindhatja. — P. J. A feltételeket a jelentkezésre felhívó közlés tartalmazza. — K. K. és P. Gy. Köszönet az értesítésért. — T. J. A folyamodvány ahhoz a hatósághoz intézendő, amely hatóság a Kovács-féle ösztöndíjra a pályázatot közzétette. — G. J. A mult számból kiszorult. Köszönet. — F. M. K. E. Kath. óvónőképző-intézet van: Esztergomban érseki, Szatmárban az Irgalmas nővéreknél. Forduljon fölvilágosításért az említett intézetek főtiszt igazgatóságához. — H. A. Az országos kath. magyar iskolae-gyesületnek lesz a feladata az említett segélyezés. Az egyesület napról-napra várja alapszabályainak a minisz-

terium által való megerősítést, hogy működését nyomban megkezdhesse. Hasonló feladatokra szolgáló egyesület nem áll fenn.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A bars-bessei kántortanítói állomás aug. 21-én választás útján fog betölteni. Pályázati határidő aug. 20. Lakása: 3 szoba, konyha, kamra, egy istálló. Jövedelme: Besse és Baracska községek részéről 6 hold 743 öl föld használat: az adót a kántortanító fizeti. 173 öl kert. 6 p. mérő buza: 3¹/₂ p. mérő rozs: a vallás és tanulmányi alpból 75-76 korona: egyházi segély, ostsyasütés stb. cimen 40 korona: stóla 60 korona: tandíj 88 korona: kiegészítő államsegély 394 korona. *Róm. kath. iskolaszék.* 128 1-1 Bars-Besse.

Besztercebányai egyházmegye.

Pályázat a turóc-szkenői róm. kath. kántortanítói állomásra. Jövedelme mint tanító 800 kor., mint kántor 360 kor. pénzben. Tanítási nyelv magyar-német. Kellőleg felszerelt folyamodványok július 10-ig Turóc Károly, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 126 1-1

Győri püspöki megye.

A beő-sarkányi róm. kath. iskolaszék az egyik osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 800 kor., kertmegváltás fejeben fűtőanyag, egy szoba a legszükségesebb butorzattal. Kötelessége a részére kijelölt osztályban, úgyszintén az ismétlősök egyik osztályában tanítani, a kántori teendőkben, amikor szükséges, segédkezni. Pályázati határidő július 8. A kellően felszerelt kérvények Végli István plébános, iskolaszéki elnökhöz Beő-Sarkány, Sopron vm. küldendők. 125 1-3

Barbacsai róm. kath. iskolához jövő tanévre osztálytanítói állásra július 17-ig pályázat hirdettek. Jövedelme 800 korona (200 korona államsegély): lakásul szoba a kellő tüzelőanyaggal. Kötelessége az egyik osztályt és ismétlősöket tanítani. Kántoriakban díjtalanul segédkezni s a templomban felügyelni a tanulókra. Barbaes (u. p. Csorna), Sopron m. Kérvények Pernecky Kálmán plébános úrhoz intézendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Brányi Zsigmond* kántortanító. 129 1-2

A himodi róm. kath. (Sopron m.) iskolánál megüresedett osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 800 kor. a község pénztárából, havi előlegekben, butorozott szoba, fűtés és takarítás. Kötelme: egy az iskolaszék által kijelölt osztályt önállóan oktatni és vezetni; szükség esetén a kántortanítónak a kántori teendőkben segédkezni. Ezen állomásra csak okleveles férfitanítók pályázhatnak, az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. A megválasztott tanító csak egyévi próba-idő után véglegesítették. A kérvények a himodi iskolaszékhez címezve június hó 30-ig adandók be. *Németh Gábor* isksz. elnök. 130 1-1

Nyitrai püspöki megye.

Nagy-Surány (Nyitra m.) róm. kath. I-II. vegyes osztályt vezető tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése polgári évre 800 kor., 90 kor. lakpénz. Pályázhatnak okleveles férfi és nőtanítók július 10. az állás szept. 1. foglalandó el. *Iskolaszék.* 131 1-1

Szepesi püspöki megye.

A szepesiepliaci (Poprád mellett) róm. kath. új másodtanítói állomásra június hó 27-ig pályázat hirdettek. Kötelességek és javadalomról bővebb fölvilágosítást ad iskolaszéki elnök Szepesieplacen. Az állomás azonnal elfoglalandó. Kántori helyettesítési képesség kívánatik. Felszerelt kérvények a szepesiepliaci iskolaszéknek küldendők. 127 1-1

Pu
tanító
lakás
segély
megha
hatnak
részes
elnöks
Fercm
A t
lyázati
szoba,
Csakis
veles
lehető
felül z
Állásb
után. I
iskolas
Szírma

Bo
ism
tot
éne
lito
az

a
H
P
M
Ta
Z

Váci egyházmegye.

Pusztaberki községben, Rétság mellett, róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: kétszobás lakás minden mellékkel, kerttel, 484 kor. államségéllyel, párhér, haszonbér s egyéb 800 koronát meghaladja. Csak okleveles tanítók (tanítónők is) pályázhatnak *július hó 14-ig*. Kántorsághoz értők előnyben részesülnek. Kellően felszerelt kérvények, iskolaszéki elnökség Borsosberény (Nógrád m.) küldendők. *Krausz Ferenc*, plébános. 132 1—1

A **tapiósapi** róm. kath. elemi III. tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalmazása: évi 800 korona, két szoba, egy előszoba, konyha és kamrából álló lakás. Csakis róm. kath. felekezeti tanítóképzőt végzett, okleveles s már két-három évi igazolt gyakorlattal bíró s lehetőleg nagykorú fitanítók pályázhatnak. Kik ezeken felül zenei jártassággal bírnak, előnyben részesülnek. Állásban való megerősítés csak egy sikeres próbaév után. Pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket az iskolaszékhez intézve, f. évi *június 23-ig* terjesszék be. *Szirmai János* plébános. 133 1—1

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitűnő összeállítású, 250 válogatott, szabályos orgonakíséretű gyászmiséneket tartalmazó énekkönyve mélyen leszálított aron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyénél Kiskunfélegyházán.

117 3—9

Üzletek:
Sz.-Pétervár, Moszkva, Riga,
London

**Világhírű lipesei
Zimmermann-
orgona - harmoniumot**

szállít az eredeti árakon
a gyár egyedüli magyarországi képviselője:

HÖRL NÁNDOR,

Pozsony, Ventur-utca 24. sz.

Méltányos, olcsó szabott árak!

Tanító uraknak részletfizetésekre is.

Zimmermann-orgonákról árjegyzéket ingyen küldök!

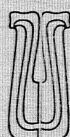

Különlegesség

templomok, iskolák és zenekarok használatára:

Igen tömören készített légnyomatu harmoniumok igen erős, átható hanggal.

Erről külön árjegyzék. —

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34925. sz. szabadalmát képező

„KAROLIUM“

vér- s paiztető, fakukac, poloska és a mézgasodást előidéző elősdiéket irtó szer, mely ezen elősdiéket biztosan elpusztítja és a fákát immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—

1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vezérképviselet a bel- és külföld részére a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a következő bizonyítványt adta:

Tekintetes Fr. Kiss Károly tanár úrnak Budapest.

As Ön utastársa folytán készített vértető-keveréket gyümölcsfáimmál még a múlt év nyarán teljes sikerrel alkalmazván, készséggel jelentem ki, hogy ezen szer a körte- és almafákon mutatkozó vértető kiirtására az egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén mind reneken hajtottak és termőképességükkel visszanyerték.

Kiváló tisztelettel

Hets Ödön s. k.

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,

a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világkiállításon kitüntetve.

494—53)

Legelőcsőbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tisztá legnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersékletesebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jókarban tartásat mersékelt árba elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

Olvasóink figyelmébe ajánljuk
a Szent-István-Társulatnak következő becsesebb kiadványait:

CSALÁDI REGÉNYTÁR.

Regények és elbeszélések művelt katolikus családok számára. Minden kötet külön kapható. Ára szép angol-vászonkötésben kötetenként 1 korona

!! Eddig 48 kötet jelent meg !!

Öt világrészen keresztül.

A művelt közönség, de különösen az ifúság számára. Irta **Sebők Imre dr.** 259 képpel és egy térképpel. — Ára fűzve 6 korona, kötve 8 korona

Az ember eredése, faji egysége és kora

Másfél száz képpel. Irta **Platz Bonifác.** — Ára 5 korona. Díszes vászonkötésben 6 korona 60 fillér.

A mi Urunk Jézus Krisztus.

Irta **Duganloup B.** Fordította **Bu-schek Antal.** — Kis negyedrét alakú disz. mű. Egy műlappal, 5 teljes oldal-magyságu és mintegy 70 kisebb képpel. Díszes kötésben 12 korona. Ugyanaz nehezebbpapíron, súlym. kötésben 20 K

Goffine Lénárd

Katolikus oktató és épületes könyve. IV. kiadás. 74 igen szép képpel fűzve 4 korona 40 fillér. — Díszes egész vászonkötésben 6 korona. Fehérkötésben 7 korona.

Az Ur Jézus Krisztus

négy evangéliuma és az apostolok cselekedetei. A Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre **Káldi György** fordítása nyomán rövid jegyzetekkel átdolgozva. Ára 1 korona 40 fillér.

Jézus Krisztus élete, szenvedése, győzelme

Irta **P. Berthe.** Fordította **Szeghy Ernő dr.** Ára fűzve 6 K, kötve 8 K.

Legendák könyve

Költésnyek. Jelen iradalnakból fordította **Gyulai Agost.** Ára fűzve 2 K. Kötve 3 K.

Szentírás

az ó- és újszövetségi a Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre **Káldi György** fordítása nyomán, jegyzetekkel átdolgozva. Az apostoli szék jóváhagyásával, 4 kötet. Fűzve 8 korona. Fehérkötésben 12 korona. Egész bőrkötésben 15 korona.

A megszabadított Jeruzsálem

Irta **Tourquato Tassó.** Olaszból fordította **Jánosi Gusztáv.** Két kötet. Díszesen kötve vörösmetszéssel 6 kor. 80 fill., aranymetszéssel 7 K 60 fill.

Művészettörténeti korrajzok

Bevezetésül a képzőművészetek egyetemes történetébe. Két kötet. Irta **Diwald Kornél.** 161 képpel. Fűzve 4 kor. 40 fillér, kötve 5 korona 20 fill.

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat

könyvkereskedésében
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.

könyvkiadóhivatalában
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.